

કાલોલ-નિવાસી. (ગોધરા મહાલ.)

સ્વ. પારેખ જગજીવનદાસ શીવલાલભાઈનું ટંક

જીવન વૃત્તાંત.

લેખક અને પ્રકાશક.

હિમ્મતલાલ બળદેવજી બ્રહ્મભટ્ટ.

ગણપતિ સ્ટ્રીટ—નડીઆદ.

સને ૧૯૧૯.

પ્રથમા વૃત્તિ.

પ્રત. ૨૦૦

ગુજરાત વિદ્યાર્પઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઝિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૭૮૪૮- વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ પાઠેપજાબુપનદીસ ૨૧૫-
લાલગું બુપનપૃત્તાં

વિષય ૨૮: ૫૫

કાલોલ-નિવાસી. (ગોધરા મહાલ.)

પારેખ જગજીવનદાસ શીવલાલભાઈનું ટુંકું

જીવન વૃત્તાંત.

લેખક અને પ્રકાશક.

હિમ્મતલાલ બળદેવજી બ્રહ્મભટ્ટ.

પંચમહાલ-રત્નો. 'રેવાકાંઠા વીર રત્નો.' મહીકાંઠાનાં
રત્નો, તથા સહજનનંદ-વિદ્યાસ વિગેરેનો કર્તા.

ગણપતિ સ્ટ્રીટ—નડીઆદ.

સંવત્ વિ. ૧૯૭૫

ઇ. સ. ૧૯૧૮

પ્રથમા વૃત્તિ.

પ્રત. ૨૦૦

ગુજરાત વિધાપીઠ ગ્રંથાલય
ગુજરાત પ્રાચીન ઇતિહાસ-સંગ્રહ

૭૬૬૮

શાન્તિવિજય પ્રી. પ્રેસમાં હમ્મરલાલ કેશવલાલ વકીલ
તથા માણેકલાલ માધવજીએ છાપ્યું.
ડે. દીકવાચોડી—અમદાવાદ.

કાલોલ નિવાસી
સ્વ. પારેખ જગજીવનદાસ શીવલાલ,
ગોધરા (પંચમહાલ).

જન્મ—વિ. સં. ૧૮૬૨.

અવસાન—વિ. સં. ૧૯૬૦.

સર્વમી આદિ, સાયખળા, મુંબઈ.

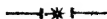

અર્પણ પત્રિકા.

કાલોલ નિવાસી સ્વ. પારેખ જગજીવનદાસ
સીવલાલભાઈના અમર આત્માને અર્પણ.

લેખક.

નિવેદન.

કાલોલ નિવાસી સ્વ. પારેખ જગજીવનદાસ સીવલા-
લભાઈતું હુંક જીવન વૃત્તાંત લખી ખહાર પાડવાનો પ્રસંગ
જે હાથ લાગ્યો છે તેથી લેખકને અત્યંત હર્ષ પેદા થાય
છે. કારણકે જાણીતા ગૃહસ્થનાં જીવન ચરિત્રોએ મનુષ્યની
ઉન્નતિનું મૂળ કારણ છે. આગેવાન પુરૂષોનાં જીવનચરિત્રો
મનુષ્ય માત્રને સર્વોત્કૃષ્ટ રસ્તાપર દોરી જાય છે, અને ઉચ્ચ
કર્મ કરાવી આ લોકને વિષે પરમ સુખ અને પરલોકને
વિષે પરમ અલૌકિક શ્રુતિ સુખ આપે છે. કેમકે ઉત્તમ
દૃષ્ટાંત એ મનુષ્યને ઉત્તમ થવાને જાગૃત કરે છે. અનુભવથી
એવું સિદ્ધ થઈ ચૂક્યું છે કે, મનુષ્ય નકલ કરનાર પ્રાણી
છે. તેના મનનું ચલણ હમેશા ખીજાનું જોઈને તેવું કરવા
તરફ વિશેષ રહે છે. દેખાદેખી કરવાનો સ્વભાવ સર્વ પ્રાણી
માત્રમાં જણાય છે. અને આપણને જે વધારે સાડું ગમે
છે. તેના અનુસારી આપણે થઈએ છીએ, અથવા જે પદાર્થ
આપણને ગમે છે તેની પાછળ જઈએ છીએ. જ્યારે એમ
છે ત્યારે આપણી દ્રષ્ટિ આગળ જેમ સારી પ્રતિમા કે છબી

હોય તેમ વધારે સાફ અને તેટલાજ માટે અગાઉ થયેલા કે-હ્યાત, શૂરવીર, દાનવીર, રણધીર, વિદ્વાન અને સદ્વર્ત-
ન શાળી જનોનાં ચરિત્ર વાંચક વૃન્દની આગળ મૂકવાની આવશ્યકતા છે. જીવનચરિત્રએ એ પ્રકારની પ્રતિમા છે એટલુંજ નહિ પણ તે માંવળી દર્પણના ગુણ રહેલા છે. તે એવી રીતે કે જીવનચરિત્ર વાંચતાં તેમાંના કેટલાક પ્રસંગ અને વર્ણન પ્રથમતો દર્પણની પેઠે આપણને આપણાજ સ્વભાવ, શક્તિ અને સ્થિતિ આદિનું ભાન કરાવે છે, એટલે આપણામાં રહેલા ગુણદોષો કે જેનું ભાન આપણને કવચિતજ હોય છે, અથવા ખિલકુલ નથી પણ હોતું; તેનું દર્શન ચરિત્ર રૂપી દર્પણ ખુબ સારી રીતે કરાવે છે. કોઈપણ માણસની ઉન્નતિ કે અવનતિ કેવા સંયોગોને લઈને થઈ હતી, વ્યવહાર ચલાવવામાં કયા ગુણોને લઈને સુકીર્તી ફેલાઈ હતી અને મોટી જવાબદારી ધારણ કરી જન સમાજનું હિત કરવા તરફ અભિમાનકે લોભનો ત્યાગ કરવાનાં આચરણ કયા સજ્જનોમાં હતાં અને દુઃજનોમાં નહોતાં તેમજ કોઈપણ સંસ્થાના વ્યવસ્થાપક કે અનુયાયી તરિકે, અમુક વ્યક્તિનું કોના હાથે કેટલું ભલુ યા ખુર

ધયુ' હતુ' તેના અનેક શિક્ષા પાઠો માણસના જીવનચરિ-
ત્રમાંથી મળી આવે છે. છેલ્લે વાંચક વૃન્દને મારી એટલીજ
વિનંતી છે કે, મનુષ્ય માત્ર ભૂલને પાત્ર છે તે પ્રમાણે
આ લેખમાં કોઈ પણ પ્રકારનો દોષ જણાય તો તે વિષે
તેમણે દરગુજર કરી મને પણ ખોતાના જ્ઞાનનો લાભ આ-
પવાની કૃપા કરવી; એવી મારી નમ્રતા પૂર્વક વિનંતિ છે.

કર્તા.

પંચમહાલ જીવદાના કાલોલ ગામના રહીશ.

સ્વ. પારેખ જગજીવનદાસ શીવલાલ

ભાઈનું હુંક.

જીવન વૃત્તાંત.

જન્મ અને શરૂઆતની કારકીર્દી—ગોધરા (પંચમહાલ)

સ્વ. પારેખ જગજીવનદાસ શીવલાલ ભાઈનું નામ પંચમહાલમાં મશહૂર છે. આ પરાક્રમી અને પ્રતાપી દશાલાડ વણિક ગૃહસ્થે પોતાના આશ્રય કાર બુદ્ધિ બળથી તથા સાહસથી પુષ્કળ પૈસો અને પ્રસિદ્ધિ કેમ મેળવ્યાં, તેનો જ્યાલ તેઓના આ હુંક જગજીવન ચરિત્રમાં મળી શકે એમ છે.

સ્વ. જગજીવન દાસ પારેખનો જન્મ સંવત ૧૮૬૨ ના મહા વદ ૧૪ ના રોજ પંચમહાલ જીલ્લામાં આવેલા કાલોલની દશાલાડ વણિકસાતિમાં પારેખ ખુશાલદાસ સામજીદાસના કુટુંબમાં થયો હતો. રા. સામજીદાસ પારેખને ચાર પુત્રીઓ અને ખુશાલદાસ તથા અમથાભાઈ નામે બે પુત્રો હતા, રા. ખુશાલદાસ ને ચાર પુત્રીઓ અને બે પુત્ર શીવ.

લાલાભાઈ તથા રણછોડદાસ નામે હતા, હસાલાડ વણિક કોમ વ્યાપાર અને સાહસ માટે પ્રસિદ્ધ છે.

રા. ખુસાલદાસ પારેખ બડોળા કુટુંબના પણ સાધારણ સ્થિતિના હોવાથી તેઓ પોતાનો ઘર સંસ્કાર ઘણીજ સાદાઈથી સંભાળ પૂર્વક ચલાવતા હતા.

ગરીબ માતા પિતાની પેટેજ જન્મી, સ્વાત્મ બુદ્ધિ બળથી વઢી પ્રસિદ્ધી પામનાર પુરૂષ અન્ય શબ્દમાં કહીએ તો મહા પુરૂષજ કહેવાય છે.

રા. શીવલાલભાઈ પારેખનું લગ્ન ભરૂચ મુકામે થયું હતું, અને તેમને બે પુત્ર નામે જગજીવનદાસ, તથા ત્રીભોવનદાસ; તથા ત્રણ પુત્રીઓ નામે દિવાળી ખંડેન, ઉજમ ખંડેન, અને ગુલાબ ખંડેન હતાં. રા. શીવલાલભાઈનો વ્યવહાર કાલોલમાં ડગુ મગુ ચાલતો હોવાથી પ્રથમ ગાંધરે આવી જ્યારે રા. કહાનદાસ વાઘજીભાઈની પેઢીમાં જોડાઈ બહુ અંતથી કામ કરવા લાગ્યા ત્યારે આ પેઢીનો શરાફી વહેપાર ચાલતો હતો. આ વખતે પંચમહાલમાં સીંધીયા સરકારનું રાજ્ય હતું અને તે રાજ્યનું પોતદાર આ પેઢીમાં હતું, તેથી રાજ્યની જમાખંધી તેમને ત્યાં જમા થતી અને અર્ચાબાદ જતાં ઉપજનો જે વધારો રહેતો તેની હુંડીઓ લખી આપવામાં આવતી તે બાબતમાં જે ઠરાવ રા. કહાનદાસ વાઘજી ભાઈની પેઢી તથા સુખાસાહેબ વચ્ચે થયેલો તેની વકલ જન સમાજની બાણને માટે અત્રે રજુ કરીએછીએ.

શ્રી કાલીકા.

શ્રી કાલીકા પ્રસન્ન ગબ્બનન.

ચરણા તમર ગણેસ રાજરામ.

નીરંતર.

ઇચ્છાકલ ખંદી પારેખ રાજેશ્રી કહાનદાસ વાઘણ

મારફત લલ્લુભાઈ કહાનદાસ જોગ લી. રાજેશ્રી ગણેશરામ-
રામની સળત સંભાળરાવ આગરે સરજેલ વિદમાનભાણરાવ
હારી જલ્લે પાવાગઢ પંચમહાલ તથા પરગણે દેહવદ સુદ્ધાંજત
તમારી દુકાનેથી અવેજ હીરસે રસીદ વાસ્તે તથા સીખંધી
વિગેરે ખરચને કાજે કરજે લીધા છે તેની ઠરાવની વિગત.

૧ મનોતી સેંકડા ૧ એકે રૂ. ૧૧ લેખે આપીશું.

૧ વીઆજ સેંકડા ૧ એકે રૂ. ૧ લેખે આપીશું.

૧ પોતદારી સેંકડા ૧ એકે રૂ. ૨ લેખે ને મધ્યે રૂ.

૧ સરકારનો રૂ. ૧ તમારો.

૧ હુંડીઆમણ સેંકડા ૧ એકે રૂ. ૧ લેખે રૂપીઆ રોકડા
આણવા પડે તે બદલ.

૧ સીરપાવ શેક ૪૦૦૭ તથા ગુમાસ્તાનો ૧૦૦૭

૧ દુકાન ખરચ માસ એકના રૂ. ૫૪ લેખે આપીશું.

૧ તમારી દુકાને બરણ અમારું થશે તે બસ્તી.

અવેજ રહે તેનું સેંકડા ૧ એકે રૂ. બાઅરધા લેખે લઈશું.

૧ તમારી દુકાને પંચમહાલનું ભરણું પડે પાન કરીશું.

૧ ગુમાસ્તા દેહ વદ તથા કાલોલ રહેશે તેનો ખરચ ગુમા.
સતી સુદ્ધાં સીરસતા માફક આપીશું.

૬]

એણી વિગતે બંદોબસ્ત કયો છે તે પ્રમાણે અમોને
કબુલ છે તેના બાહધર પાળ્યા પળાવ્યાના જમાદાર સાલમ
બાબા બાણ આપ્યો છે. અવેજ પરથમ મહાલનું વસુલદે
હવદ સુદ્ધાં આવશે તે તમારી દુકાને ભરીશું પોતદાર આ-
વેતો પહેલું ભરણું તમારે ત્યાં ભરીને હીસાખ દોકડે પાઈકે
આપીને પોતદારને ત્યાં ભરીશું લશ્કર આવેજે મોકલો તે તમારો
બળ્યા પછી મોકલીશું. કામ બાળાની બદલી થાએ તો તમારે
અવેજ પહેલો આપીશું. જમાદાર સાલમ બાબા બાણનો પટો
ગ્રાકરી નોકરી આપ્યો છે તમારી દુકાનનો લેણું દોણું વીગેરે હોરજ
કામની ખરદાસ રાખી શુ એ લખ્યું તે સહી. સંવત ૧૮૯૩
ના શ્રાવણ સુદ ૮ * બાલાસકન સમસીન બાન તૈવઅલક્ષ
સન ૧૨૪૫ બાણજે ૧૧ મોહે જમાવલ એણે પ્રમાણે કરી.

જમાદાર સાલમખીન મહમહદબાબા

શ્રી મોરતક્

બાણ ઉપર લખ્યા પ્રમાણે કબુલ છે.

* સદરહુ ચોન્દથી યદ્ વતુ લખાણ મોહી બાબામાં છે.

સ્વ. પારેખ જગજીવનદાસનો અભ્યાસ હિમ્મતને કુશળતા

સ્વ. જગજીવનદાસ પરિખે ગુજરાતી ભાષાનું નામા
કામા વિગેરેનું પોતાને જરૂરીયાતી એવું જ્ઞાન મેળવ્યું
હતું કારણ કે તે વખતે અભ્યાસ કરવાને માટે જોઈએ
તેવી સગવડો હાલના જેવી ખિલકુલ ન હોતી. રા. જગ
જીવનદાસ પારેખ પોતાની નાની વયમાંજ ઘણાજ ચાલાક,
બુદ્ધિશાળી, ઉત્સાહી અને હિમ્મતવાન હતા. મહુમ પારેખ
હમેશાં પોતાના પિતાશ્રી સાથે રાજદરબારમાં જતા. જેથી
તેમને કામકાજથી તે વખતના સુખા સાહેબનો તેમના
ઉપર સંપૂર્ણ પ્રેમ અને વિશ્વાસ હતો. સીંધીયા સરકારના
અમલમાં તે અરસ્સામાં આંકડેથી કેટલાંક ગામો અપાતાં
હતાં તેવાં ગામો તેમની કામગીરીથી ખુશ થઈને આપવાને
સુખા સાહેબે ઘણોજ આગ્રહ કરેલો. પરંતુ તે વખતે શરાફી
વેપાર ઘણોજ સારો ચાલતો હોવાથી તેમજ તેમની માન્યતા એવી
પણ હતી કે જમીનદારી સંપાદન કરવાથી કુટુંબમાં ભાગ્યે
સંપ રહી શકે છે તેથી જાત મહેનતથી સંપાદાન કરવું તે
વધારે સાફ છે તેમજ ભવિષ્યમાં સંતાનોને પણ વેપાર
રોજગાર કરવાની ફરજ રહેશે, ઉપર મુજબનાં સખળ કાર-
ણોથી સ્વ. જગજીવનદાસ પારેખે તેવા કામોમાં લક્ષ રાખ્યું
નહી તેમજ ખિલકુલ કાળજી સ્વપ્નને પણ ધરાવી નહોતી.

કેટલોક વખત વિત્યાબાદ જ્યારે પંચમહાલની હકુમત
સીંધીયા સરકારના તાબામાંથી બ્રિટીશ સરકારના હાથમાં
આવી ત્યારે ઇનામી ગામો બ્રિટીશ સરકારે જમ કરેલાં હતાં

પરંતુ તે સઘળાં ગામો વંશ પરંપરાને માટે ઇનામમાં આપેલા હોવાનું જાહેર કરી. સ્વ. જગજીવનદાસ પારેખે ઇનામદારો સાથે જાતે ગ્વાલીયર જઈ સીંધીયા સરકારની હકુમતમાં પોતાનો લાગવગ વાપરી ઇનામી ગામો પાછા આણી કરાવ્યાં હતાં તે માન ખરેખર સ્વ. જગજીવનદાસ પારેખને ઘટે છે અને આજે પણ પંચમહાલના ઇનામી જાગીરદારો, દેશાધ્યો વિગેરે સ્વ. પારેખનો ખરા જીગરથી આભાર માને છે.

સ્વ. જગજીવનદાસ પારેખ તેમના વડિલો અને કુટુંબીઓએ ગોધરામાં ભાડાના ઘરોમાં દેશાધવાડો, ખારોટવાડા, શહેરા ભાગોળ, પટેલવાડા વિગેરે વિગેરે જુદે જુદે સ્થળે રહ્યાબાદ ગોધરામાં સંવત ૧૯૨૪ થી ૧૯૨૬ સુધીમાં રા. પારેખે દુકાનો, ઘરો વિગેરે પોતાની માલકીનાં બંધાવ્યાં હતાં જે મકાનો નીચી બાંધણીનાં પણ એવાં સુંદર અને નકસીદાર બનાવ્યાં છે કે ગોધરામાં એવાં મકાન ભાગ્યેજ કોઈની નજરે પડે છે તેમજ તે મકાનોના નકસીદાર કામથી આકર્ષાઈ માજી કલેક્ટર સા. બા. કેમ્બળજી સાહેબ બહાદુરે તે મકાનો નો ફોટો પાડી વિલાયત મોકલ્યો હતો અને સને ૧૯૧૭-૧૮ માં પંચમહાલના લોકપ્રિય આસી. કલેક્ટર સા. બા. હામીદ એ અલી સાહેબ પણ જગજીવનદાસ પારેખના મકાનનો ફોટો પાડી ગયા છે.

પ્રથમ જ્યારે આપણી નામદાર ખિટીશ સરકારે પંચ-
મહાલના જંગલ ખાતાનો અદોખસ્ત કર્યો ત્યારે ગરીબ
વર્ગ કે જેમના જીવનનો આધાર ધાસ ચારો, તથા લાકડ
શહેરમાં પૂરાં પાડી નિર્વાહ ચલાવવાનો હતો તે બંધ
પડ્યાના માઠા સમાચાર સ્વ. જગજીવનદાસ પારેખની
જાણમાં આવતાંજ તેઓ બહુ દિલગીર થયા ને અને તુરતજ
સઘળી હકીકત નામદાર સરકારને વ્યાજબી રીતે નિવેદન
કરી જેથી સરકાર તપાસમાં સ્વ. જગજીવનદાસ પારેખની
હકીકતને સંપૂર્ણ રીતે ટેકો મળ્યો તેથી ગરીબ વર્ગને
જંગલમાંથી માંથે લાકડ લારા લાવવાની છુટી મળવાનો
કાયદો અમલમાં મૂકાયો આ પ્રમાણે રા. જગજીવનદાસ
પારેખે ગરીબ વર્ગ તથા લોકહિત પવૃત્તિની વૃદ્ધિમાં પણ
પરિપૂર્ણ મદદ કરવામાં કાં ઇચ્છુનતા રાખી નથી અને મો-
ખરે થઈ ગરીબની મદદે ચઢી આશીર્વાદ મેળવ્યો છે

સીંધીયા સરકારના રાજ્ય અમલમાંજ રા. કુહાનદાસ
વાઘજીની પેઢી બંધ થઈ તેથી તુરતજ રા. પારેખે પરી
મોહનલાલ હરીલાલના નામની પેઢી પોતાના ભાગમાં ઉભી
કરી સઘળો વહિવટ સ્વ. પારેખ પોતેજ ચલાવીને ધમધા-
કાર સરાફી પેઢી ચલાવતા હતા. કેટલોક વખત વિત્યાબાદ
સંવત ૧૯૧૮ ના માગસર વદ ૮ ના રોજ તે પેઢી પણ
વહેચાવા પામી અને તેનો તમામ ખટકો રા. શીવલાલ
પારેખે રાખી લેઈ તુરતજ શીવલાલ ખુશાલદાસના નામની

પેઢી ચાલુ કરી. પરંતુ થોડી મુહતમાં જ સંવત ૧૬૧૮ ના મહા સુદ ૬ ના રોજ શીવલાલભાઈના ભાઈ રણુએકદાસ પોતાનો ભાગ સત્તી લેઈ ફારગતી આપી છુટા થવાથી ઉપર જણાવેલ પેઢી શીવલાલ ભાઈની સ્વતંત્ર માલીકી થઈ તે પછી શીવલાલ ભાઈ તમામ રીતે ચોખવટ કરી પોતાના દરેક કુટુંબીઓને લઈ તે વખતે રેલવે ગાડીનું સાધન નહિ હોવાથી પગ રસ્તે ભત્રાએ ગયા પરંતુ હમારે અત્રે જણાવવું જોઈએ કે પેઢીનો વહિવટ ચાલુ રાખવામાં બાહોસ માણસની જરૂર હોવાના ખાસ કારણને લેઈને રા. શીવલાલ ભાઈ, જગજીવનદાસ પારેખને ભત્રાએ પોતાની સાથે લેઈ ગયા ન હોતા. રા. શીવલાલભાઈ પોતાના કુટુંબીઓ સાથે ગોકુળ, મથુરા, કાશી, શ્રીજીદ્વાર વિગેરે ભણિતાં ભત્રાના સ્થળો ફરી દેવદર્શન તથા વખાણવા લાયક ધર્મદા કરી દોઢ વર્ષે પાછા ફરતાં સંવત ૧૬૨૦ ના પોષ વદ ૪ ના રોજ શ્રી કકોરજ પધરાવી લાવ્યા હતા અને તે મની સેવામાંજ પોતાનો સંઘળો વખત વ્યતિત કરતા બાદ સંવત ૧૬૩૩ ના ચૈત્ર સુદ ૬ ના રોજ કાલોલ મુકામે રા. શીવલાલભાઈનો દેહાન્ત થયો પછી સંવત ૧૬૩૫ ના પ્રથમ આસો વદ ૦)) ના રોજ રા. જગજીવન દાસનાં માતૃશ્રીનો પણ એકાએક કાળ થયો જેથી તમામ કુટુંબની દેખરેખ તથા શ્રીજીની સેવા કરવા માટે પોતાના નાનાભાઈ રા. ત્રીલોચનદાસને કાલોલ મુકામે મૂક્યા

પરંતુ હુંક મુદતમાં તે ભાઈ પણ સંવત ૧૬૪૪ ના મહા
મુદ ૧ ના રોજ કેલાસ વાસી થયા. તેથી ગોધરાની પેઠી,
શ્રીજીની સેવા તથા તમામ કુટુંબની દેખરેખ તથા વ્યવસ્થા
રાખવાનો તમામ જોજો રા. જગજીવનદાસ પારેખને શીર આવી
પડ્યો. આ વખતે તેમના ભાઈ રા. માણેકલાલભાઈ
વિગેરે તેમને જો કે રા. જગજીવનદાસને દરેક કામમાં મદદગાર થતા
હતા જોઈ જવાની તથા દરેક જામતમાં કાળજી રાખવાની જો ફરજ
તે દુર થઈ ન હોતી. આપણે પ્રથમ વાંચી ગયાં છીએ કે,
રા. જગજીવનદાસ પારેખે નાનપણથી જ સીવલાલ ખુશાલદાસની
સરાફી પેઠી નો વહીવટ હાથ લેઈ વખાણવા લાયક વેપાર
વધાર્યો હતો કે જેના પરિણામે પંચમહાલ રેવાકાંઠામાં તો
શું પણ સુરત, મુંબાઈ, ભરૂચ, વડોદરા, પેટલાદ. અમદા-
વાદ, નડીઆદ, લુણાવાડા, કપડવણજ, રતલામ ઇત્યાદિ સ્થળો
એ વેપાર-આડત તથા હુંડી પત્રનું કામ પુષ્કળ વધી ગયું
હતું અને ગોધરાની શરાફી પેઠીઓમાં આ પેઠી પહેલા
નંબરની આંટવાળી જાહેરમાં આવી હતી ગોધરામાં કોઈ
પણ ઘર એવું નહિ હોય કે જેનો સંબંધ આ પેઠી સાથે
નહિ થવા પામ્યો હોય તેથી તે વખતે આખા ગોધરા તથા
આજુબાજુના ગામોમાં લોકોમાં એવી કહેવત ચાલતી હતી
કે, 'કુવેથી પાણીયારી પાછી આવે તો પારેખને ત્યાંથી
રૂમીઆ લેવા ગએલ શખ્સ પાછો આવે આથી પ્રિય વાંચક

વર્ગની ખાતરી થવા પામશે કે રા. જગજીવનદાસ પારેખ પોતાની શરૂઆતથીજ હુરેક રીતે વેપારી કાંઈનમાં વાકેફગાર થએલા હોવાથી તેમજ દીર્ઘદષ્ટિ, વ્યાવહારિક નિપુણતા આદિ અનેક સદૃશ્યો તેમનામાં વામ કરી રહેલા હોવાથી તેમને આકાર્ય ઉઠાવવામાં કાંઈપણ અડચણ નહીં નહિ પરંતુ ધીમે ધીમે પોતાની દેખરેખ હેઠળ ચાલતી પેડી પ્રથમ પંક્તિની ગણાઈ અને એવા પાયા ઉપર લાવી મૂકી કે જેની જ્યાંતિ અને કિર્તી પણ રા. શીવલાલભાઈ કરતાં કોઈપણ દરજ્જે નહિ ઉતરતાં તેથી વિશેષ વધી રા. જગજીવનદાસ પરિખે સારી રકમો ધર્માદાય કામમાં વાપરી ગોધરા તથા પંચમહાલ સારી નામના મેળવી હતી દ્રવ્યતો અનેક પુરૂષો સંપાદન કરે છે. પણ જેઓ પોતાના દ્રવ્યનો સદૃશ્ય ગરીબ વર્ગ અને પોતાના જ્ઞાતી બંધુઓના કલ્યાણ અર્થે કરે છે તેઓ એજ ખરૂં દ્રવ્ય સંપાદન કરેલું ગણાય એવી હુમારી નમ્ર માન્યતા છે અને તે પ્રમાણે સ્વ. જગજીવનદાસ પારેખે પોતાના ઉમદા વિચારો અમલમાં મૂક્યાની હુમોને સંપૂર્ણ ખાત્રી થવા પામે છે સ્વ. જગજીવનદાસ પારેખને દરેક અંગ્રેજ અમલદાર ઉપર સંપૂર્ણ વિશ્વાસ અને પ્રેમ હતો તેથી ઘણા અંગ્રેજ અમલદારના ગાઠ પરિચયમાં પોતે આવ્યા હતા. પ્રથમ જ્યારે પંચમહાલના કલેક્ટર સા. બા. મે. પેપટ સાહેબને વિદાયત રજા ઉપર જવાનો પ્ર

સંગ આવ્યો ત્યારે તેમને નાણાંની જરૂર હોવાથી તેઓ સાહેબે દરેક સરાફેને બોલાવી વ્યાજે નાણાં મેળવવા માગણી કરી હતી પરંતુ જ્યારે કોઈ પણ સરાફે તેઓ સાહેબ બહાદુરને નાણાં આપની હિમ્મત બતાવી નહિ ત્યારે. સ્વ. જગજીવનદાસ પારેખે તુરતજ તેઓ સાહેબને જોઈતી ભારે રકમ એકદમ આપવાને પોતે ખુશી બતાવી આપી હતી. જે રકમ તેઓ સાહેબ બહાદુરે વિલાયતથી પાછા આવતા તુરતજ વસુલ આપી હતી.

સ્વ. પારેખ જગજીવનદાસે પોતાના કુટુંબનો શુભ શિરસ્તો સારી રીતે જળવી રાખી રાજ્ય પ્રજા વર્ગને પ્રસંગો પાત મદદગાર થતા. તેઓ પોતાના ધર્મમાં નિષ્ઠાવાળા હોવા છતાં પોતાના કિમતી વખતનો ભોગ આપી સાર્વજનિક પ્રવૃત્તિઓમાં આગળ મોખરે આવી ભાગ લેતા. અને પ્રત્યેક શુભપ્રવૃત્તિને પોતાનાથી બનતી મદદ આપી સંપૂર્ણ દિલસોજી બતાવતા તદઉપરાંત તહેમની વખાણુવા લાયક પરોણાગતનો લાભ ઘણા જાણિતા પુરોષોને આપવા ચુકતા નહિ. જેથી કરીને કેટલાક નવીન માણસોને પણ આ પેઢી સાથે વધારે સંબંધ થવા પામતો. રા. જગજીવનદાસે પોતાની સરાફી પેઢી ઉપરાંત અફીણનો વેપાર કાલોલમાં જગજીવનદાસ રણછોડદાસના નામથી રણછોડભાઈના ભાગમાં સરૂં કર્યો હતો. જ્યારે નામદાર બ્રિટીશ સરકારે અફીણનો

આપાર બંધ કર્યો ત્યારે આખા જીલ્લામાંથી અફીણ લેણુ કરી. ઇન્કારો આપવાનો કાયદો અમલમાં મૂક્યો હતો. તેમાં પણ સ. પારેખની સલાહ મુજબ મેનેજમેન્ટ સરકારે કરી અફીણ વેચવાનો પ્રથમ અસાડ માસનો ઇન્કારો તેમને આપ્યો હતો.

જે બહીવટ સ્વ. પારેખે ઘણી ખડતલ મહેનત ઊઠાવી ઘણી સારી રીતે ચલાવ્યો હતો ત્યારબાદ સરકારે ટેન્ડરથી બંધણી કરી ઇન્કારો આપવાનું શરૂ કર્યું તેમાં ખોટ જવા લાગી. તેથી સરકારે ખુલ્લી હરાજી કરવા માંડી પરંતુ લોકોએ એક સંપ થઈ જઈ વધારે માગણી નહિ કરવાથી હરાજીનો મંજુરી ગવર્નમેન્ટથી મંગાવી તે બખતે મે. કલેક્ટર સા. બહાદુરે પોતાનો અભિપ્રાય બહિર કર્યો કે પારેખે પ્રથમ ઇન્કારો શરૂ કરી આપ્યો હતો તો તેઓ અફીણનો ઇન્કારો હવે કેમ રાખતા નથી ? તે ખુલાસો કરવા પારેખને રૂબરૂ બોલાવી પૂછ્યું તે ઉપરથી પારેખે તેઓ સા. બા. આગળ બહિર કર્યું કે હરાજીમાં હમો બોલતાજ નથી અને તેનું કારણ માત્ર એજ છે કે તે આખરફાર માણસનું કામ નહિ બ્યારે કલેક્ટર સા. બહાદુરે આ પ્રમાણે પારેખનું કહેવું બાણી વાકેફગાર થયા કે તુરતજ તેમણે હરાજીની માગણી ઉપર સો પૈન્ડ વધારી ગવર્નમેન્ટમાં લખી પ્રથમની મંજુરી રદ કરાવી રા. પારેખને ઇન્કારો આપ્યો તે ઇન્કારમાં મંજુ

રા કરતાં પણ વધારે અફીણનું વેચાણ થવાથી ગવર્નમેન્ટમાં લખાણ થયું જેથી હરાજી કરવાનો ઠરાવ રદ થયો અને કુલ્લે વેચાણ થાય તે ઉપર ડયુટી લઈ આખરૂદાર માણસને ઈન્કરો આપવો એવો ઠરાવ ગવર્નમેન્ટે કરી દરેક જીલ્લામાં અમલમાં મૂક્યો તે સ્વ. પારેખજીના શુભમયાસેને આસારી છે. સ્વ. પારેખનો પોતાનો સઘળો વ્યાપાર વધવા લાગ્યો અને પોતે વડીલની વારસામાં મેળવેલા દોલત તડામાર વધાર્યો ગયા.

સ્વ. પારેખે પંચમહાલના અફીણના ઈન્કરાનું પંદર વર્ષ રેવાકાંઠા-મેવાસમાં ત્રીસ વર્ષ સૂધી તેમજ છોટાઉદેપુર દેવગઢખારીયા, હુણાવાડા-વાડાસીડીનોર વિગેરે જાણીતા સ્ટેટોમાં અફીણનો ઈન્કરો કેટલાંક વર્ષ સૂધી રાખેલો હતો તેમ જ સુંથ સ્ટેટમાં શાહેર તથા તગાવી દાણાના ઈન્કરાનું કામ અને છોટાઉદેપુરમાં તગાવી દાણાના ઈન્કરાનું કામ ધણી લાંબા વખત સુધી કર્યું હતું જેથી ખિત્રીશ હદમાં તેમજ ખીજાં સ્ટેટોમાં રા. પારેખનો લાગવગ અને માન મરનજો સારી રીતે પડ્યો જેથી અમલદાર તથા વેપારી વર્ગમાં પોતાની ચંચળતાથી માનીતા થઈ પડ્યા હતા. તે સંબંધમાં સ્વ. જગજીવનદાસ પારેખને સનંદી નોકરીવાળા. કલેક્ટર સા. જા. તેમજ જાણીતા અમલદાર સાહેબો તરફથી જે લિખ સરટીફિકેટો મળેલાં છે તેમાંનાં કેટલાંક વાંચક વર્ગની

જાણુને માટે હુમોએ અત્રે પ્રસિદ્ધ કરવા. તેમના શાણા પુત્રો પાસે માગણી કરવાથી તાત્કાલિક મેળવી શક્યા છીએ. તે વાંચવાથી ખાત્રી થવા પામશે તે નિચે પ્રમાણે છે.

1. Mr. Jagjiwan Parekh is one of the leading traders in Godhra. He had the opium farm when I was in Godhra two years ago and still I believe holds it. I was well satisfied with his energy and management and believe him to be trustworthy. He holds a high character in Godhra.

1st July 1892

Sd/ J. M. Campbell

Collector.

મી. જગજીવન પારેખ ગોધરામાં એક આગળ પડતા વેપારી છે. જે વર્ષ પહેલાં જ્યારે હું ગોધરે હતો ત્યારે તેઓનો અક્ષીણનો ઇમ્મરો હતો અને હું ધારૂં છું કે હજી હશે. તેમના કામથી મને ઘણો સંતોષ થયો તે અંતીલા અને વિશ્વાસુ માણસ છે ગોધરામાં તેમની આખરૂં સારી છે. તા. ૧ જુલાઈ ૧૮૯૨.

(સહી) જે. એમ. કેમ્પેલ.

કલેક્ટર.

2. Jagjivan Shivalal Parekh has held the opium farm of the Punchmahals and Sankheda and Pandu Mewas States for the last 4 years. He is solvent and fit to undertake such business.
Godhra 29th June 1892 Sd/ H. Onmanney
Collector Punchmahals

૨. છેલ્લાં ચાર વરસથી પંચમહાલ સંખેડા અને પાંડુ મેવાસનો અધીષ્ઠનો ઇન્કરો રા. જગજીવન શીવલાલ પારેખે રાખ્યો છે. તેઓ આવા ઇન્કરા રાખવા લાયક ને આબરૂદાર છે.

ગોધરા ૨૯ મી જૂન ૧૮૯૨.

(સહી) એચ. ઓમની.

કલેક્ટર. પંચમહાલસડ.

Extract from memorandum on handing over charge made by E. Maonschie Esqr. Assistant Collector, Punchmahals,

3. Parekh Jagjivan Shivalal held the opium farm for some years up to August 1893. He worked the farm satisfactorily and there was never any friction during his tenure. He is a Municipal Commissioner of long standing and his

extensive knowledge of men and things in Godhra and the mahals generally is very valuable.

True Copy.

Sd/ C. Lord

Assistant Collector Panchmahals

૩. પંચમહાલના મે. આ. સી. કલેક્ટર સા. બા. ઇ. મેકાનેકી સાહેબે પોતાનો ચાર્જ આપતાં કરેલી નોંધનો ઉતારો પરીખ જગજીવન શીવલાલે ૧૮૯૩ ના ઓગસ્ટ મહીના સુધી ઘણા વરસ અકીણનો ઇન્કારો રાખ્યો હતો. તેમણે ઇન્કારો દરમ્યાન સંતોષ આપ્યો હતો અને સારી રીતે ઇન્કારો પરીપૂર્ણ કર્યો હતો. તે ઘણા જૂના વખતના મ્યુનીસીપાલ કમીશનર છે જેમના તથા મહાલ સંબંધી બાબતોમાં તેમનું જ્ઞાન ઘણું કીમતી છે.

Sd. સી. લૉડ.

આ. સી. કલેક્ટર. પંચમહાલ.

4. Extract from the memorandum on handing over charge by Dadabhai Hormasji Esqr. Deputy Assistant Political Agent Rewakantha. Parekh Jagjivandas Shivilalbhai of Godhra has long held the management of the opium farm in the Mewas and Estates of Umetha and Bha-

darwa. In the fact from the commencement of the year, in which these Estates transferred the control of the Abkary Revenue to the British Government the farm has been uninterruptedly held by him and he has conducted it to the entire satisfaction of the authorities concerned. He is an old native of the Panchmahals and commands respect and esteem of old classes of the people. By his conduct and capacity for business he has proved a fit person to continue in the management of the farm so long as it lasts, and it will be quite in the interests of the Estates concerned, if in this respect his services are availed of.

20th June 1894

True Copy.

Sd/ Manibhai Haribhai
Dy. Asstt. Political
Agent Rewa-Kantha. }

Sd/ D. Hormasji
Deputy Assistant
Political Agent.

Rewa-Kantha.

રેવાકાંઠાના ડેપુટી આસીસ્ટન્ટ પોલીટીકલ એજન્ટ
શ્રી. દાદાભાઈ હોરમશજી સાહેબે પોતાનો આજ્ઞા આપતાં.
રેલી મોંઘનો ઉતારો.

મેવાસને ઉમેટા અને ભાદરવા ઠાકોરની હદમાં ઘણા વખતથી અફીણનો ઇબ્બરો પારેખ જગજીવનદાસ શીવલાલે રાખેલા છે. અને આખરૂંનો કારોબાર બ્યારથી ભાદરવા ને ઉમેટા પાસેથી સરકાર પાસે ગયાં ત્યારથી તેમણે ઇબ્બરાનું કામ સતત સંતોષકારક બજાવ્યું છે. તે પંચમહાલના જૂના વખતના રહીશ છે અને જૂના જમાનાના લોકોમાં તેમનું માન અને આખરૂં સારાં છે તેમની ચાલચલગત અને કામ કરવાની શક્તિએ તેમને લાયક માણસ બનાવ્યા છે અને બ્યાં સુધી આ ધંધો ચાલે ત્યાં સુધી જો તેમને ઇબ્બરો આપવામાં આવે તો તેમની નોકરી સરકાર તેમજ સ્ટેટને બહુ કામની થઈ પડશે.

૨૦ જૂન ૧૮૯૪ ખરી નકલ.

(સહી) મણીભાઈ હરીભાઈ.

૩. આ. પોલીટીકલ એજન્ટ
રેવાકાંડા.

(સહી) ડી. હોરમરાજ.

૩. આસી. પો. એજન્ટ રેવાકાંડા.

Godhra 15th May 1899

My dear Sir,

5. You have managed the Sunth Sayer & Tagavi-Farms very well, and in connection with the

Rewa-Kantha (Mewas) opium farm has been one of long standing.

Wishing you well. I am yours faithfully
To Jagjivan Shivalal } Sd/ W. Dodret.
Parekh Esqr. Godhra }

ગોરધા. ૧૫ મે ૧૮૯૬

મહારા જહાસા સાહેબ,—

સુન્ધ સાયર અને તગાવીના ઇન્કરાનું કામ આપે સારી રીતે કર્યું છે અને રેવાકાંડા. (મેવાસ)નો અફીણનો ઇન્કરો આપણી પાસે ઘણા વખતથી છે.

શુભ. આશીષ સાથે. હું હું આપનો વિશ્વાસુ,
જગજીવન શીવલાલ પારેખ. (સહી). ડૉક્ટર. ડોરેટ.

એસ્કવાયર-ગોધરા.

લોક સેવા અને ધર્માદા કાર્યો.

સ્વ. જગજીવનદાસ પારેખે મ્યુનીસીપાલ કમીશનર તથા એરમેન તરીકે ગોધરા. મ્યુનીસીપાલીટી સ્થપાઈ ત્યારથી પોતાની હયાતી સુધી સરકાર તરફથી નિમાઈ રાજ તથા પ્રજા વર્ગની ઉમદા સેવા બજાવી હતી. મ્યુનીસીપાલીટીનું મકાન તેમની દુકાન પાસેજ ઘણું નજીક હોવાથી ઘણું અફ કામ તેમના હાથે કરાવવામાં આવતું હતું. સેસન્સમાં એસેસર તરીકે

હીન્દુ દેવ સ્થાનના પંચ તરીકે અને લોકડે ખોડના સભ્ય તરીકે પણ વખતો વખત સ્વ. પારેખે લાંબા વખત સુધી વખાણવા લાયક કામ કરી પોતાનો જાતી લોગ આપેલો છે. તે ગોધરાના રહિશોથી અજ્ઞાત નથી જીવવાના જાણીતા અમલદારો વારે વારે રા. જગજીવનદાસ પારેખની મુલાકાત લેતા તેથી ખાત્રી થવા પામે છે કે તેમણે ગવર્નમેન્ટને વખતો વખત ઘણી સારી મદદ કરી છે. તેમની ધાર્મિક વૃત્તિ મુશ્કેલી જ ખીલેલી હોવાથી તેવા કામોમાં તેમણે પોતાના ધનનો સદ વ્યય ઘણી સારી રીતે કર્યો હતો. જ્યારે ઠાંકરોલીવાળા મહારાજ શ્રીએ સંવત ૧૮૬૬ માં શ્રી ગુસાઈજી મહારાજની ખેડ પ્રસિદ્ધ કરી ત્યારે શીવલાલ ભાઈ નામના મુખીયાજીને રાખી મેવા મીશ્રી લોગ ચાલુ કર્યો હતો પરંતુ અસલ સ્થળ પ્રસિદ્ધ થયું નહોતું. સંવત ૧૯૧૬ માં અમદાવાદવાળી ગૌસ્વામી શ્રી વૃજરાયજી મહારાજ પંચ મહાલમાં પધાર્યા ત્યારે સાંડાસાલ મુકામે શ્રી ઠાંકરજીએ તેઓને જણાવ્યું કે હાલમાં સેવા ચાલે છે પણ હું ગુપ્ત પણે ખીરાજી છું, તમે આવી પ્રસિદ્ધ કરો તે ઉપરથી મહારાજ શ્રી પોતે એકદમ ગોધરે પધાર્યા હતા અને જગજીવનદાસ પારેખને મળી છાતીપુર ખોદાણુ કામ કરાવી અસલ સ્થળ પ્રસિદ્ધ કર્યું હતું. તે વખતે ગૌવર્ધનદાસને મુખીયાજી તરીકે નિમી સેવા ચાલુ કરી દુધગરનો

લોગ શરૂ કરાવી પોતાના તરફથી સ્વ. પારેખ રૂ. ૩૬૫૦ દર વર્ષે લોગમાં આપતા હતા. સંવત ૧૯૨૮ ની સાલમાં શ્રી વૃજરાયજી મહારાજ તરફથી અધિકારી ગોપાળદાસે આવી મુખીઆ વલ્લભ પ્રસાદ ગોવર્ધનદાસ હસ્તે અન્ય મુખીડી લોગ ચાલુ કરી રૂ. ૨૫૦૦ તેના ખર્ચ માટે સ્વ. જગજીવનદાસ પારેખની પેઢીમાં જમા કરાવ્યા હતા. પરંતુ જ્યારે સંવત ૧૯૨૯ માં બેઠકનું મકાન બની ગયું ત્યારે મકાન બનાવવામાં ગોકુલની ગાદીવાળા માણ મહારાજ શ્રી ચંદ્રાવાળીજી કે જેઓને સદરહુ બેઠક સાથે કાંઈ પણ સંબંધ નહોતો—

છતાં તેમની ગાદીના વૈષ્ણવોએ શ્રી વૃજરાયજી મહારાજ શ્રીની માલકીના સંબંધમાં ભારે તકરાર નાખી હતી. આવખતે રા. જગજીવનદાસ પારેખ તથા ગામના બીજા સાત આઠ વૈષ્ણવોએ શ્રી વૃજરાયજી મહારાજની પક્ષ લીધી હતી, જ્યારે સામા પક્ષમાં શ્રીમાળી વાણીયાની ઘણી ખરી કોમ એકત્ર થઈ તકરારમાં ઉતરી હતી અને મામલો કોર્ટે ચઢ્યો ત્યારે બન્ને પક્ષના આગેવાનોએ પોતાના મહારાજો તરફથી મુખત્યાર નામાં મેળવ્યાં હતાં અને હાઈ કોર્ટ સુધી કેસ લઈવાને ગયા હતા. હાઈ કોર્ટે શ્રી વૃજરાયજી મહારાજના લાભમાં ફેસલો આપ્યો ત્યારે જગજીવનદાસ પારેખે હાલ-માં જે બેઠકનું મકાન છે તે બંધાવ્યું અને દરેક વૈષ્ણવો

સાથે પોતાના મીલન સાર સ્વભાવથી હળી મળી યુક્તિ પ્રયુક્તિ વાપરી સલાહ સંપત્તી કામ લઈ દર કામના લોકો કે જેમના ઘરમાં જ હાથ બેઠક છે તેમના વંશજો પાસેથી કેટલીક મીલકત સંપાદન કરી મહારાજ શ્રીની આજ્ઞા પ્રમાણે સેવાનો કમ ચલાવ્યો હતો. આ કામ કરવામાં રા. પારેખને શ્રીમાળા કામ તરફથી કાંઈ ઓછું સહન કરવું પડ્યું નહોતું. પરંતુ આવા બારિક પ્રસંગે રા. પારેખે કાંઈ પણ જાતની દરકાર રાખ્યા સિવાય નિખાલશ હૃદયથી સઘળો કાર્યભાર ચલાવ્યો હતો. પરંતુ હમારે ભુક્તી જવું બેઠકે નહિ કે મુખીઆણ વલવ પ્રસાદે પણ બહુજ વખાણવા લાયક ભાગ લીધો હતો. દેશ વિદેશમાં આ બેઠકનો મહિમા એટલો જાહેરમાં આવેલ છે કે આ લાખનેથી જતાં આવતાં વહીવટ કુળના મહારાજાઓ તથા જાત્રાળુઓ એક બે દિવસ અહીંયાં રોકાઈ દર્શન કર્યા સિવાય આગળ જતા નથી તેમજ આ મંદીરમાં બીજા મંદીરો કરતાં વૈષ્ણવોની ભારે મેદની વખતો વખત નજરે પડે છે. હાલમાં પણ સદરહુ બેઠકનો વહીવટ તેમના દીકરાઓ કરે છે.

રા. જગજીવનદાસ પારેખ હાજી હા કહેનારા નહોતા પરંતુ હમેશાં સ્વતંત્રપણે કામ કરતા હતા. કેટલીક બાબતોમાં તેઓ નીડરતાથી કામ લેતા હતા. અને તેથી તેમને આમા પક્ષ સાથે તકરારમાં ઉતરવું પડતું તે આપણે વાંચી

ગયા છીએ અને તેમની ધર્મ ભાવના કેવી હતી તે આપ-
ણને જાણવાની તક મળી છે. તેઓ પોતાની જ્ઞાતિની સુધા-
રણા પ્રતિ પણ સારી કાળજી ધરાવતા હતા. તેમણે પૈસા-
ના વૈભવમાં કદી પણ લોહ રીતિ કે નીતી ઓળંગી નથી.
તેમણે કાલોલ ગામમાં પોતાના જ્ઞાતિ ભાઈઓની યથાશક્તિ
સેવા બજાવી છે પોતાના જ્ઞાતિભાઈઓના ઉપયોગને માટે
કાલોલમાં એક વાડી બંધાવવાની શરૂઆત કરી પો-
તાના ઘર ચારની જમીન મફત આપી આજુ બાજુની
જમીન પણ વેચાણ લઈ પોતાના ભાઈ ત્રીલોચનદાસને
સઘળી દેખરેખ રાખવાને રોકી તે મકાન બાંધતાં ફંડથી
એકઠાં થએલાં નાણાં વપરાઈ ગયાં ત્યારે કામ અધૂરું નહિ
રહેવા દેતાં પોતે પોતાની કેટલી રકમ તે બાડીના કામમાં
વાપરી તૈયાર કરી કોમને શુભ્રત કરી હતી. અને હજુ સુધી
ઉપર જણાવેલ વાડીમાં ખર્ચેલા નાણાં તેમના ન્યાતીલાઓ
પાસેથી તેમના વારસો પણ મેળવી શક્યા નથી. છતાંએ
પણ તેમના શાણા પુત્રો પોતાના સ્વ. પિતાશ્રીને શુભ
પગલે ચાલી પોતાની બહાલી કોમની વખાણવા લાયક સેવા
બજાવે છે તે માટે હમો રા. વલ્લવદાસ તથા ચંદુલાલભાઈ
ને ધન્યવાદ આપીએ છીએ.

સંવત ૧૯૩૩ માં પંચમહાલ ખાતે દુકાળ બહાર
થયો તે વખતે રા. પારેખે ગોધરામાં ફેમીન ફંડ ઉધરાવી

મરીજ ગરબાઓને ધરમાદા અનાજ મળે તેને માટે આગે-
વાની બરેલો ભાગ લેઈ ખોતા તરફથી મોટી રકમ તે ફંડ-
માં આપી એક દુકાન ખોલાવી હતી અને તેની વખતે
વખત સારી રીતે દેખરેખ રાખી ઉત્તમ વ્યવસ્થા રાખતા
હતા અને ફંડના ફાળામાં ત્યાના વાણીઆના પંચને કેટલી
રકમ ધીર ધાર કરી આપેલી હતી. તે હજુ પણ વસુલ
આવેલી નથી આ સીવાય ગોધરાથી જે માલ વેપારી વર્ગ
દેશાવર ખાતે મોકલે તેના ઉપર અમુક રકમ ધરમાદા
લેવાની પ્રનાલિકા દાખલ કરાવી સદામતના કામમાં તે ફંડ
વપરાય તેને માટે રા. પારેખે પુરતી કાળજી રાખી હતી.
ધાર્મિક તેમજ સમાજીક વિષયોમાં તેમનું લક્ષ્ય વિશેષ હતું
જેથી સરકાર દરબાર તથા પ્રજા વર્ગમાં તેઓ ઘણા પ્રિય
થઈ પડ્યા હતા.

જ્યારે પંચમહાલમાં આવેલા મહેતોલ સ્ટેટમાં ગા-
દીના વારશા માટે બંને રાણીઓને તકરાર થઈ તે વખતે
પ્રીવી કોન્સીલથી ચુકદો થયા પછી તે સ્ટેટના તમામ
દેવાનો નિકાલ કરવાનું કામ તે વખતના લોકપ્રિય કલેક્ટર
સા. બા. પ્રાટ સાહેબને ગવર્નમેંટ તરફથી સોંપાયું હતું
ત્યારે તમામ લેણાનો હિસાબ નક્કી કરવા માટે રા. જગ-
જીવન પારેખને નિમવામાં આવ્યા હતા. રા. પારેખ ઘણીજ
ખાશીકાઈથી સઘળા લેણદારોનો હિસાબ નક્કી કરી આપ્યો
તે પ્રમાણેજ દેવું ચુકવવામાં આવ્યું હતું.

રા. પારેખ પંચમહાલ, દેવાકાંઠા વિગેરે સ્ટેટો સાથે સારો સંબંધ ધરાવતા હતા જેથી તેઓ દરેક આબતનું ઉંચા પ્રકારનું અનુભવ સિદ્ધ જ્ઞાન ધરાવે છે તેવું કોઈ પણ વ્યક્તિની જાણ જહાર નહોતું.

પ્રથમ જ્યારે શુદ્ધ સ્ટેટમાં જાતી વહીવટ દાખલ થયો ત્યાર પછી જંગલ આપવાનો રિવાજ શરૂ થયો ત્યારે ત્યાના જાણીતા દિવાન સાહેબ રા. લલુભાઈ કદ્યાણુના આગ્રહથી વેપારી મંડળને બોલાવી તે રિવાજ ચાલુ કરી આપવામા રા. પારેખની સલાહ અને મદદ ઘણી ઉપયોગી થઈ પડી હતી.

હવે કેટલોક વખત વિત્યાબાદ જ્યારે રા. જંગજીવન દાસ પારેખ ગંભીર માદગીમા સપડાયા ત્યારે પંચમહાલ ના મે. કલેક્ટર સાહેબ બહાદુર પોલન સાહેબ કે જેમનો અત્યંત પ્રેમ પારેખ ઉપર હતો તેઓ સા. બા. રા. પારેખને જોવા માટે ખાસ તેમના મકાને પધાર્યા હતા. પરંતુ રા. પારેખ માદગીના સમજથી તેઓ સા. બા. સાથે ખરા ખર વાતચિત કરી શક્યા નહી તેથી તેઓ સા. બાહાદુરે રા. પારેખના પુત્રોને બોલાવી કોઈ પણ જાતની શ્રીકર નહિ કરવા પુરતી રીતે આશ્વાસન આપ્યું હતું અને સીવીલ સર્જન સાહેબને આપતા ઉપાયો લેઈ પારેખને માદગીના ખીછાનામાથી જેમ અને તેમ સત્વરે ઉઠાડવા પુરતી ભલા

મણુ કરી હતી. એ સર્વેનું કારણ અંગ્રિજ અમલદારોની કઠર કરવાની શક્તિ અને ઉત્તમતા છે.

રા. પારેખે માંદગીમાંથી સાબ થઈ ઉઠ્યા બાદ મે. પોલનસાહેબ બહાદુરની યાદગિરી કાયમ સચવાય તેવા ઉદ્દેશથી પોલન સાહેબના નામ ઉપર પોલન બાગમાં એક પુવારો ખૂલ્લો મૂક્યો હતો, રા. પારેખે સંવત ૧૯૫૬ ના દુકાળ વખતે ગરીબ વર્ગ તેમજ સરકારને પણ ઉમદા મદદ આપી હતી અને એજ સાલમાં તેમના ભત્રીજાઓ પેઢીની વહેંચણુ કરવાનું કામ લેઈ ખેસવાથી કેટલાક વરસોનો અરસ-પરસનો હિસાબ સમજી લઈ તેમની મરજી મુજબ વહેંચણુ કરી આપી એથી સંવત ૧૯૫૮ના વૈશાખ શુદ્ધ ૬ નારોજ ગોધરાની પેઢીમાંથી તેમના ભત્રીજા કારગતી આપી જૂદા થઈ પોતાના વતન કાલોલમાં વેપાર કરવા લાગ્યા તેથી ગોધરાની પેઢી પરી જગજીવનદાસ શીવલાલ ભાઈની સ્વ-તંત્ર માલકીની થઈ હતી. રા. પારેખ સમર્થ નીતિવાનુ દર્મિષ્ઠ અને સુલેહના ચૂસ્ત હિમાયતી હતા તેમજ મોટા પુરૂષને છાજે તેવાં ધૈર્ય શાન્તિ આદી ગુણો તેમનામાં વાસ કરી રહ્યા હતા રા. પારેખ હંમેશા પોતાની. પેઢીના દેશાવર વિગેરે ખાતેના કાગળો પોતાની જાતેજ વાંચતા હતા. હવે ધીમે ધીમે રા. જગજીવન પારેખનું શરીર વધુ જીર્ણ થવા લાગ્યું છેવટે સંવત ૧૯૬૦ના ભાદરવા માસમાં ગોધરા ખાતે

સખત પ્લેગ ચાલતો હોવાથી લેખો પોતાને વતન કલેલ
 રહેવા ગયા. પરંતુ હોમોને અત્રે લખતાં અત્યંત દિલગીરી
 ઉદ્ભવે છે કે ત્યાં ગયાને લગભગ આઠ દિવસ થવા આબ્યા
 નહિ તે દરમ્યાન સંવત્ ૧૯૬૦ના લાઠરવા વદ ૮ ના દિવસે
 રા. જગજીવનદાસ પારેખ પોતાની પાછળ બે પુત્રો નામે
 વલવદાસ તથા ચંદુલાલ તથા બે પુત્રીઓ નામે ચંચળ
 ખેડેન અને મહાલક્ષ્મી, ખેડેન તેમજ તેમના સંતાનોના
 પુંજ્ય માતૃશ્રી નામે લાડવધળા વિગેરે લાંબુ કુટુંબ મંડળ
 તથા પુષ્કળ સ્થાવર જંગમ મિલકત મુકી ૬૯વર્ષની વયે વૃદ્ધ
 વયે સ્વર્ગવાશી થઈ આ જ્ઞાની દુનિયાનો ત્યાગ કર્યો તેમના
 મરણની ખબર બધે ફેલાતાં સર્વને ભારે શોક ઉપન્ન થયો.

પારેખના સદ્ગુણો.—સ્વ. પારેખજીએ પોતાનું બધું
 આયુષ્ય પરોપકારના કામો કરીને ઘણા આનંદમાં લોગવ્યુ
 હતું મોટા મોટા શાહુકારો તથા સ્ટેટોને ખરી અણીની વખતે
 નાણાંની મદદ આપી મદદગાર થતા તેથી કરીને ગોધરાખાતે
 તેઓ ‘નગરશેઠ’ની ઉપમાને પણ યોગ્ય હતા. રા. પારેખે
 ઘણાએક કુટુંબો વચ્ચેના કલેશ તથા મહાજન વિગેરેના કલેશ
 ઘણીવખતે પંચાતીઆ થઈને મટાડ્યા હતા. તેમજ અદાલતોમાં
 જે કલ્યાણનો નિકાલ લાંબી મુદતે પણ થવા પામતો ન હતો
 તેવા કલ્યાણનો નિકાલ તેઓ ઝટ કરી નાંખતા ઉભયપક્ષ વચ્ચે
 તેમનો એવો પ્રભાવ પડતો કે તેમનું વચન કોઈ ફેરવી

ઘકતું નહિ ગોધરામાં દરેલ કનાલા માટે રા. પારેખે જે પરિ-
શ્રમ લીધેલો તે એવો હતો કે તેની યાદગીરી ઘણા વર્ષ
પર્યન્ત ત્યાંના નાગરિકો ભૂલશે નહિ.

પારેખ કુટુંબનો સંપન્ન-અને માનમરતબો—રા. પારે.
ખનું કુટુંબમંડળ ઘણું મોટું હોવા છતાં સઘળા માણસો
એકજ પંડિતએ બેસીને જમતાં હતાં એવો સંપન્ન ભાગ્ય-
શાળી પુરૂષના દાખથી ચાલતો હતો. રા. પારેખે છેલ્લીવારે
પોતાના મરણ અગાઉ પોતાના ભત્રીજાઓને સર્વે મજબૂત
વહેંચી આપી વખાણવા લાયક બંદોબસ્ત કર્યો હતો જેથી
તેમના અવશાન પછી પણ પારેખ કુટુંબનો એક સંપન્ન સારી
રીતે સચવાઈ રહેવા પ.મ્યે હતો. કોઈને નાણું હોય છે તો
તેને બીજી હરેક પ્રકારની ખામી રહી જાય છે પણ આ ભા-
ગ્યશાળી પારેખને પુત્ર-પુત્રીઓ-ભત્રીજા-વિગેરે બોહોળ
કુટુંબ, પુષ્કળ દ્રવ્ય-જમીન જાગીર-અને છેક વિદ્વાયત સુધી
આબરૂ તથા શરીરે આરોગ્યપણ અને વિદ્યા એ રીતે

પંચાગ લક્ષ્મી તેમણે ભોગવી હતી એવા નશીબવાન
પુરૂષ તો કોઈ વિરલજ હોય છે. ગોધરા મ્યુનીસીપાલિટીમાં હાઉસ
ટેક્સ ભરનારમાં રા. પારેખ પહેલા નંબરના ખાતેદાર હતા.
તે હમારે ભૂલી જવું જોઈએ નહીં, તેમજ ગોધરા એ પંચમ-
હાલ રેવાકાઠાનું મુખ્ય સીવીલ સ્ટેશન અને વેપારી મથક
હોવાથી સૂર્ય-છોટાઉદેપુર-દેવગઢ બારીયાના રાજાઓ ઠાકોરો

મેવાસના તાલુકદારો અને સરદારો તથા ગૃહસ્થો તેમને ત્યાં મૂકામ કરતા હતા તેઓ સર્વનું શા. પારેખ ઘણી સારી રીતે યથા શક્તિ સન્માન કરતા હતા. હિંદુ તહેવારના દિવસોએ ગરિબગરબાં તથા બ્રાહ્મણ વર્ગને સારી રીતે સતોષતા પોતાના કુટુંબમાં સારા નરસા પ્રસંગોમાં તેઓ શાંતિજનોને તેમની મરજી મુજબ ખુશ રાખતા હતા. તેમણે લાખા રૂપીઆ પેદા કરી સદા માર્ગે વ્યય કરી અમર નામના મેળવી છે.

સ્વ. જગજીવનદાસ પારેખનાં ધર્મ પત્ની બાઈ લાડવાઈબા હાલમાં ૭૫ વર્ષના વૃદ્ધ થયેલાં ધર્મત્મા હયાત છે તેઓ શુશીલ, સદગુણી અને એવાંતો માયાળુ છે કે ત્યારથી તેઓ ગોધરે રહ્યાં ત્યારથી પોતાના પરિવાર ભત્રીજા ઇત્યાદી કુટુંબીઓની પોતાના પુત્રોની માફક સંભાળ રાખતાં અને તેમના મુખે અને હુઃખે હુઃખી થતાં તેથીજરીતે હાલમાં પણ પોતાના પુત્ર પરિવારની વખાણવા લાયક કાળજી ધરાવે છે કે તેઓ પોતાની આંખ આગળથી કોઈ પણ વ્યક્તિનો વિયોગ થોડા વખતને માટે પણ સહન કરી શકતા નથી. અમારે આ સ્થળે જણાવવું જોઈએકે જ્યાં સુધી આપણા હિંદુ કુટુંબોમાં શ્રીમતિ લાડવાઈબા જેવો કુટુંબ પ્રત્યે સદાસાવ રાખનાર સ્ત્રી વર્ગ તૈયાર નહિ થાય ત્યાં સુધી આપણે ઉદય ધણે દુરછે એમ કહેવું તે અનિશ્ચયેકિત ભરેલું.

નહિ જ ગણાય. કારણકે એક શુશિક્ષિત માતા સો શિક્ષ-
કોની બરાબર ઉપયોગી થઈ પડે છે.

પારેખના સંતાનો—૨૧. જગજીવનદાસ પારેખને
બે શાશ્વત પુત્રો નામે રા. વલ્લભદાસલાલ અને ચંદુલાલભાઈ
અને બે પુત્રીઓ નામે ચંચળ ખડેન અને મહાલક્ષ્મી ખડેન
કરીને છે તે આપણે પ્રથમ વાંગી ગયા છીએ. તેઓ સઘળાં
પોતાના સ્વ. પિતાશ્રીના પગલે ચાલનાર હયાળુ અને પર-
ગણુ છે તેમના પુત્રોએ વખાણવા લાયક કામો કરીને કીર્તી
મેળવેલી છે જેથી તેઓની પણ ટુંક હકીકત વાંચક વર્ગની
જાણને માટે હમો અત્રે આપવી ઉચિત ધારી અત્યંત
ખુશાલીથી જાહેર કરીએ છીએ અને તે નિચે પ્રમાણે છે.

૧—પારેખ વલ્લભદાસ જગજીવનદાસ જન્મ સંવત
૧૯૨૩ ના પોષ સુદ. ૧૧.

આ બુદ્ધિશાળી વણીક ગૃહસ્થ જગજીવનદાસ પારેખના
વડીલ પુત્ર હોઈ પોતાના વેપારી ધંધામાં ઘણા પ્રવિણ છે.
તેઓ ઠરેલ અને મીલન સાર હોવાથી ગોધરા, કાલોલ,
ઇત્યાદિ સ્થળે ઘણા લોક પ્રિય મનાય છે. અને સર્વ કોઈ
હરેક બાબતમાં તેમની સલાહ લેવાનું પસંદ કરે છે તેઓ
વેપારી લાઇન ઉપરાંત જનહિતના ઉત્પન્ન થતા બુદ્ધા બુદ્ધા
કામેમાં સારૂ ધ્યાન આપે છે. દરેકને પ્રિય લાગે અને તેઓ
પ્રહણ કરે તેવો મીઠો ઉપદેશ આપવામાં રા. વલ્લભદાસભા-

ઈની યુક્તિઓ ખરેખર ધન્યવાદને પાત્ર છે. ઘણા માણસો
 ભણે છે, વિદ્વાન થાય છે, સારા હોદ્દા લોગવે છે તેમજ
 ધન સંપત્તિ મેળવી શકે છે. પરંતુ જનસમાજ તથા જ્ઞાતિ ભાઈ-
 એની સેવા ઉઠાવવાની સુમતિ ધણા એવા પુરુષોમાં જોવામાં
 આવે છે અને સેવા ઉઠાવનારાઓમાં પણ જનસમાજનો
 અભ્યાસ કરી સમયોચિત કાર્ય કરનારા ગૃહસ્થો તો વિર-
 લાજ દૃષ્ટિએ પડે છે તેની સરખામણી કરતાં રા. વલ્લભદાસે
 કિંમતી સેવાઓ બજાવી છે. તેમણે પોતાના પિતાશ્રીની
 માફક પોતાના અમુક વખતનો લોગ આપી દરેક જન
 હિતકાર્યમાં ઉત્સાહ પૂર્વક ભાગ લીધેલો હોવાથી તેમની
 કિર્તીમાં સારો વધારો થવા પામ્યો છે તે હરકોઈ કબુલ
 કર્યા વિના રહેશે નહિ એને વિશ્વાસ છે અને તે સંપ્રદાય
 તેમના શુભ પ્રયાસોનું ચિન્હ છે. તેમની વાણિજ્ય સ્થિતી
 જાહોજલાળી વાદી હોવાને લીધે તેમની લાગવગ પંચમહાલ
 તથા આનુભાગ્યના ગામોમાં સારી છે. રા. વલ્લભદાસ સને
 ૧૯૦૭ માં પ્રજાવર્ગ તરફથી મ્યુનીસીપાલ કમીશનર તરિકે
 નિમત્રા હતા અને તેમણે તે હોદ્દાનું તથા મેનેજર કમિ-
 ટીના ચેરમેનનું કામ ઘણીજ માન ભરી રીતે વખાણવા
 લાયક કીધું હતું-સરકાર તરફથી સને ૧૯૦૬ માં ખેડૂતોના
 હક સાચવવા માટે કેન્સીલીએટર તરિકે નિમવામાં આવ્યા
 હતા એ વખતે તેમને પોતાના પંધાની મોટી ઉચ્ચ પાવલ

હોવા છતાં ગરિબ એડુત વર્ગના હક્કો સાચવવાના કામમાં પુરતો શ્રમ વેઠી ગોધરાના દરેક લવાદ કરતાં વધારે ફેશના કર્યા હતા તેમજ ગરિબ વર્ગને પુરતી રીતે સંતોષ આપ્યો હતો હમો રા. વલ્લભદાસને તેમના આ શુભ કાર્યો માટે ધન્યવાદ આપીએ છીએ નામદાર સરકારે રા. વલ્લભદાસને પાંચ વર્ષથી ગ્રેન્ય માજિસ્ટ્રેટ નિમેલા હોવાથી તેમણે નિયમીત હાજરી આપી સંતોષ કારક કામ કરી બતાવ્યું છે તે સિવાય હિંદુ દેવસ્થાનના પાંચ તરીકે, સેસન્સ કોર્ટના એસેશર તરીકે વખતો વખત નિમાય છે. વિરોધમાં ગોધરા સીવીલકોર્ટમાં તકરારી દાવાઓના નિકાલ કરવાને પક્ષકારોના આગ્રહથી મેં. સખજજ સાહેબ તેમને લવાદ તરીકે નીમે છે. તેઓ વચમાં પડી બંને પક્ષને અસરકારક સમજીત કરી તેઓ સર્વ ખુશી થવા પામે તેવો તોડ જોડ કરી આપે છે. લવાદી કામોમાં રા. વલ્લભદાસ પારેખ વખતો વખત ભાગ લેઈ ફડચો લાવતા હોવાથી હાલમાં સુરત ડીસ્ટ્રીક્ટ કોર્ટમાં આસીસ્ટન્ટ જડજનો માનવંતો હોહો ભોગવતા બાહોશ અમલદાર મે. મંછારામ મયારામ ભટ્ટ સાહેબે, સુથરેટના એડમિનીસ્ટ્રેટર મે. કીરપાશંકરભાઈએ સંવત ૧૯૫૬ માં ફેમિનમાં તંગાવી તથા દાણ સારા વહીવટ માટે ઉત્તમ પ્રકારની વ્યવસ્થા રાખ્યા મતલબનાં તેમજ ગોધરાના હાલના મે. કલેક્ટર સા. બા. રૂમાર્ડ સાહેબે ગ્રેન્ય માજિસ્ટ્રેટ તરીકે

પ્રથમ પંક્તિએ કામ કર્યા બદલ તેઓ સાહેબ બહાદુરો તરફથી તથા અન્ય બહાદુરો અમલદારો તરફથી જે હુકમ તથા સરટીફિકેટો મળેલાં છે તે નિચે પ્રમાણે છે:

1. Certified that Mr. Vallavdas Jagjivandas, manager of the Grain Tagavi and Sayer contract in Sunth State is a respectable and trust-worthy man. He managed his affair satisfactorily. He took a great interest in the collection & management of the famine relief fund raised in the famine year of S. 1956. He supervised the cheap grain shop maintained from the fund & audited the accounts.

Godhra

Sd/ Kirpashanker B.

2nd June 1902

Late Administrator Sunth state.

સુથ સ્ટેટના દાણા તગાવી અને સાયરના કન્ટ્રાક્ટર મી. વલ્લવદાસ જગજીવનદાસ આખરદાર અને વિશ્વાસુ માણસ છે. તેમણે તેમના કામમાં ઘણાજ સંતોષ આપ્યો છે. સંવત ૧૯૫૬ ના ભારે દુકાળ વખતે ફેમીન રીલીફ ફંડમાં તેમણે ઘણી મદદ આપી હતી. સસ્તા ભાવે વેચવાના દાણાની દુકાનોનો હિસાબ તેમણે રાખ્યો હતો.

ગોધરા તા. ૨ જૂલાઈ ૧૯૦૨

સહી. કીરપાશંકર બી.

માણ એડમીનીસ્ટ્રેટર

સુથ. સ્ટેટ.

Godhra 9th February 1911

2. I have known Mr. Vallavdas Jagjivandas Parekh of Godhra for the last one year. Both as a gentleman of the place and as a contractor for the Taluka. During my one year's experience as Sub-Judge Godhra, I found that people have great reliance on him and often mentioned his name as a panch for the amicable settlement of their suits. As a conciliator I find he did his duty very well and seemed to appreciate the honour done to and trust reposed in him by Government. There was never any complaint against his work. I must say that he well maintains the high reputation that his father and family have earned in the Town & Taluka of Godhra. He is thoroughly honest and reliable.

Sd/ M. M. Bhatt.

Sub-Judge Godhra.

તાલુકાના કોન્સ્ટાબલ અને ગામના ચૂકરથી તરીકે મી. વલ્લવદાસ જગજીવન પારેખને હું એક વર્ષથી જાણપ્રાપ્ત ગોધરાના એક વરસના સબજજ તરીકેના અનુભવથી મહેનતુ છે કે આમ લોકોને તેમના પર પાંચ તરીકે ઘણા ભરસો.

છે. અને ઘણા દાવામાં તેમને પંચ તરીકે નીમવામાં આવ્યા હતા. કન્સીલીએટર તરીકે તેમનામાં સરકારે મૂકેલો વિશ્વાસ અને તેમને આપેલું માનનિય કન્સીલીએટર પણ સારી રીતે અદા કર્યા છે. તેમના કામ વિરૂદ્ધ કદી કોઈની કંઈ ફરીયાદ હતી નહીં ગોધરા તાલુકા ને ગામમાં તેમના બાપ અને કુટુંબે મેળવેલી આબરૂ પોતે જાળવી શકશે. તે પૂર્ણ વિશ્વાસુ અને પ્રમાણીક છે.

(સહી) એમ. એમ. ભટ્ટ.

સબ જડજ ગોધરા.

No. S. R.

193

Godhra 7th August 1918

Memorandum.

3. The statement showing attendance of the third class Bench Magistrates at the sittings of the court received from the Bench under their no. M. A. G. C. 55 dated the 10th ultimo discloses the following state of affairs.
2. From 1st January 1918 to 30th June 1918 There were 48 sittings Vurorums were formed at 22 sittings and no vurorums were formed

at 26 sittings. The attendance of the Magistrates was as follows:-

1 R. S. B. R. Desai attended 18 sittings,	
2 Mr. Vallavdas J. Parekh	41 „
3 Mr. Ismalji A. Shahervalla	5 „
4 Mr. Chhaganlal M. Shah	17 „
5 Mr. A. S. Kazi	17 „
6 Mr. M. H. Kothawala has been absent throughout.	

3. All the magistrates (except Mr. Parekh) who have failed to attend even 20 sittings are therefore requested to attend more regularly in future.

Sd/ W. W. Smart.

District Magistrates Panch Mahals.

S. N.

To, All the Bench Magistrates

The Bench of Magistrates, Godhra.

The Western Prant.

તા. ૧૦ મી જુલાઈને દિવસે ઐન્ય તરફથી નં. એમ એલ સી. ૫૫ની મળેલી ત્રીજા ક્લાસ ઐન્ય માલસ્ટ્રેટની બેઠકની હાજરીની યાદી નીચે મુજબ કામની સ્થિતી બતાવે છે.

૨—૧ લી જાન્યુઆરી ૧૯૧૮ થી ૩૦ મી જુન ૧૯૧૮ સુધી કુલ ૪૮ બેઠક થઈ હતી. તેમાં ૨૨ બેઠકોમાં

કેાર બોલાવ્યું હતું અને ૨૬ માં બોલાવવામાં આવ્યું હતું નહિ. માલસ્ટ્રેટની નીચે મુજબ હાજરી હતી.

૧. રા. સા. બી. આર. દેસાઈ	૧૮ મીટીંગમાં આવ્યા.
૨. મી. વલ્લભદાસ જી. પારેખ.	૪૧ ,
૩. મી. ઈસ્માઇલજી એ. સાયરવાલા	૫ ,
૪. મી. છગનલાલ એમ. શાહ.	૧૭ ,
૫. મી. એ. એસ. કાઝી.	૧૭ ,
૬. મી. એમ એચ. કોઠાવાલા.	બધા દિવસ ગેર હાજર હતા.

૩—મી. પારેખ સિવાય બધા મેલસ્ટ્રેટ કે જેમણે ૨૦ બેઠક ઉપર પણ હાજરી આપી નથી તેવાને વિનંતી કરવામાં આવે છે કે તેમણે નિયમિત હાજરી આપવી.

ગોધરા ૭ ઓગસ્ટ ૧૯૧૮

ડબલ્યુ ડબલ્યુ સ્માર્ટ
ડીસ્ટ્રીક્ટ માલસ્ટ્રેટ.

રવાના.

પંચમહાલ.

બધા બ્રિન્ય માલસ્ટ્રેટ.

માલસ્ટ્રેટની બ્રિન્યકોર્ટ ગોધરા પશ્ચિમ પ્રાંત આ સિવાય રા. વલ્લભદાસ પારેખે પોતાની વૈષ્ણવ ધર્મ પ્રત્યેની અભિ-
ક્ષિપ્ત દર્શાવવા પોતાના કાકાના દિકરા કે જેઓ પોતાના ઇષ્ટ
દેવશ્રી ઠાકુરજીનો સ્વતંત્ર કબજો લેઈ બેઠા હતા તેમની
સાથે હાઇકોર્ટ સુધી જઈ ન્યાય મેળવી સંવત ૧૯૭૧ ના

પ્રથમ વૈશાખ સુદ ૧૦ ના રોજ શ્રીકાકુરળ પધસળ્યા હતા જે તેમની દયાળુ ધાર્મિક લાગણીની 'ધણી' સારી પ્રતિભા આપે છે તેમને મી. બાલુભાઈ કરીને એક પાંચ વર્ષનો પુત્ર સ્તન છે જેની કેળવણી પ્રતિ પોતે ખાસ લક્ષ આપે છે.

૨—રા. ચંદુલાલ જગજીવનદાસ પારેખ જન્મ સંવત ૧૯૩૫ ના દ્વિતીય આસો સુદ ૧૩ ના રોજ થયો હતો. પરોપકાર, દયા, દાન, ધર્મ પ્રતિ તેઓ બાલપયથી જ અસાધારણ પ્રીતિ ધરાવે છે. તેમના વડીલની ઇચ્છા મુજબ તેમણે વેપારી લાઈન પસંદ કરી છે. પોતાના કુટુંબની પ્રતિષ્ઠા સાચવી રાખી એક નિષ્ઠાથી પ્રમાણિક પણે વ્યાપાર અને સારાફી વડીલ તથા ચલાવવો એવાં કામોમાં રા. ચંદુભાઈ સાફ હિત લે છે. કોઈ પણ જાતના ગરીબ વર્ગ ઉપર તેમની સારી દિલસોળ છે. સગાં બંડાલાંઓને પ્રસંગોપાત મદદ કરે છે ધર્મ તરફ પણ ઉદાર વૃત્તિ રાખે છે. ગાંધરાના વેપારી મંડળ તથા આગેવાન વર્ગમાં રા. ચંદુભાઈએ સાફ માન અને ઇજ્જત મેળવ્યા છે તેમનો કુટુંબ પ્રત્યેનો સ્નેહ ખાસ ધડા લેવા લાયક છે. પૂર્વ જન્મે કરેલા પુન્યોના ઉદય સિવાય કોઈને આવા પ્રકારની સદગુણ પ્રાપ્ત થતી નથી. આવા આવશ્યક સદગુણને લઈને રા. ચંદુભાઈને જેટલો જન્યવાદ આપીએ તેટલો ઓછો જ છે. તેઓને ધાર્મિક પુસ્તકો વાંચવાનો ઘણો શ્રેય છે. રા. ચંદુભાઈ જાણે ઉપેક્ષી કાર્યકર્તા

વિવેકી સદગુણી માયાળુ અને દયાળુ હોવાથી જે તેમના સમાગમમાં આવે છે તે ખુશી થયા વિના રહેતા નથી. સંતાનમાં રા. ચંદ્રભાઈને બે પુત્રીઓ છે જેમાં ગોદાવરી ખેડેનની ઉમ્મર ૧૪ વર્ષની છે. તથા ચંન્દન ખેડેનની ઉમ્મર ૮ વર્ષની છે. તેઓ બાળલગ્નને ધિક્કારનાર હોવાથી પોતાના સંતાનોને બાળપણમાં તેમણે પરણાવ્યાં નથી પરંતુ ગોદાવરી ખેડેનનું લગ્ન મોટી ઉમ્મરે સંવત ૧૯૭૨ ની શાલમાં એવી વખણવા લાયક પ્રજ્ઞતિથી કર્યું હતું કે તેમની આખી કામમાં ભાગ્યેજ કોઈ પણ લગ્ન આ પ્રમાણે થવા પામ્યા હશે. એવી હમારી ખાત્રી થવા પામે છે.

૩—ચંચળ ખેડેન તે જગજીવનદાસ :પારેખનાં મોટાં પુત્રી થાય છે તેમની ઉમ્મર હાલ ૫૪ વર્ષની છે તેમને કાલોલના બાણીતા મહેતા કુટુંબના દવારકાદાસ વજલાલની પેઠીવાળા રા. હિમ્મતલાલભાઈ સાથે પરણાવેલાં છે તેઓ વસ્તારી ફરજંદ ધરાવે છે.

૪—મહાલક્ષ્મી ખેડેન—જેમની ઉમ્મર હાલ ૪૨ વર્ષની છે. તેઓ રા. જગજીવનદાસ પારેખના વખતથીજ વિધવા થએલાં હતાં તેથી તેમને તથા તેમના બાણાઓને રા. પારેખ વલ્લવદાસ તથા ચંદ્રભાઈએ પોતાના ઘરે રાખી બહાવી ગણાવી ધંધે લગાડ્યા છે.

ઉપસંહાર.

પ્રિય વાંચક ! આપણને સ્વ. જગજીવનદાસ પારેખ, તથા તેમના શાણા પુત્ર, પુત્રીઓનું દુઃક જીવન ઉપર મુજબ વાંચવાથી ખાત્રી થવા પામી હશે કે રા. વલ્લભદાસ અને ચંદુભાઈ બંને ભાઈઓ પોતાના સ્વ. પિતાશ્રીના પગલે હળીમળી એક સંપત્તી ચાલી પોતાના કુટુંબની કીર્ત્તિ સાચવી રાખી વધારે કરવાને શક્તિવાન થયા છે. બંને ભાઈઓ સાદુ જીવન ગાળી બહોળા પાયા ઉપર પોતાનો મનમાનતો ધંધો ચલાવી ભાગ્યશ્રી પ્રાપ્ત કરી ગે.ધરા તથા પોતાની સ્વ જન્મભૂમિ કાલોલની જાહેર હિલચાલો તથા જ્ઞાતિ ભાઈઓના લલારને માટે ઉત્સાહ પૂર્વક ભાગ લે છે તેમણે કેળવણીની બાબતમાં પોતાની જ્ઞાતિની વખાણવા લાયક ગુણ અને પ્રકાશ પણે સહાય કરી છે. વિશેષમાં હમોને જણાવતાં આનંદ ઉપજે છે કે તેમણે પોતાની જ્ઞાતીના કાલોલયુગે જેક એન્જલોવર્નાક્યુલર સ્કુલમાં અભ્યાસ કરે તેવા વિદ્યાર્થીઓને તા. ૧-૮-૧૯૧૮ થી ત્રણ વરસ સુધી ફ્રીનો ખર્ચ પોતાના તરફથી આપી કેળવણીનો લાભ આપવા પુરતો બંદોબસ્ત કીધો છે જેથી કાલોલ નિવાસી રા. સા. મન્નવંતરાય જહુરાયની કાળજી ભરી દેખરેખ નિચે દસાલાક કોમના સોળ વિદ્યાર્થીઓ નવા દાખલ થઈ અંગ્રેજી કેળવણીનો લાભ લેવાને ભાગ્યશાળો નિવડ્યા છે તેને માટે હમો

રા. વલવદાસ તથા ચંદુભાઈ બંન્નેભાઈઓને અંતઃકરણ પૂર્વક
 ધન્યવાદ આપીએ છીએ અને આશા રાખીએ છીએ કે આ
 પ્રશંસા પાત્ર કાર્ય માટે કાલોલના તેમની જ્ઞાતિના વણીક
 ભાઈઓ આ બંન્ને ભાઈઓનો જેટલો આભાર માને તેટ-
 લોજ ઘણો ઓછો છે એવું કહેવું તે અતિશયોક્તિ ભરેલું
 નહિજ કહેવાય એવી હમારી સંપૂર્ણ ખાત્રી છે. પ્રિય વાંચકો
 ઉપર પ્રમાણે સ્વ. જગજીવનદાસ પારેખના જીવનનો ટુંક
 હેવાલ આપી પ્રભુ પ્રત્યે પ્રાર્થના કરીએ છીએ કે પ્રમુ
 મહુર્મના અમર આત્માને શાન્તી આપો અને તેમના પ્રતાપી
 પુત્રો-પૌત્ર તથા આપું પારેખ કુટુંબ દિર્ઘાયુષી હોઈ લાંબું
 સુખકારી જીવન લોગવી પોતાના પિતાની આબરૂમાં વધારો
 કરનાર નિવડો.

અસ્તુ !

